

LAJTOS NÓRA

Tente mama

(1)

Tente mama a falvédőt figyeli, a rajta futó szarvasokat és az ötágú fákat, az egymást követő motívumok azok, melyek lekötik most a figyelmét, a fákra aranydiókat képzel, melyeket nem lehet a mozsárban széttörni, csupán az őt körülvevő csöndet, ha fülében szarvasbögést hall, ő is hangosan kezd beszélni, hagyják magára a vágató szarvascsordával, s engedjék a fára mászni; úgy hiszi, az aranydió három kívánságát teljesíti, de mire ezt elképzeli, már el is felejt, kékeres halántékán megcsillan a hold fénye. Tente mama elalszik örökre a falvédőt nézve.

(2)

Tente mama az otthonban ül egy kerekesszékekben. Nem bénult le, csak leesett az ágyról és combnyaktörést szenvedett. Ebben a korban már nehezen gyógyul az ember. Napjában háromszor, az étkezések alkalmával kiültetik, olyankor kitégult előtte a világ: az ágyrácson túl is van élet, s daragaluskás a délután, olyan könnyű neki az álom, s mikor felébred, a játék babáihoz beszél, elmeséli nekik a gyerekkorát: a hosszú verandás házat, azokat a mezítlábas nyarakat, amikor kislánycént fonott hajába bele-belefűjt a homokos szél, a királyliliom édes illatát, az életet, a fényt, a reményt. Most, ebben a télel bélelt időben eszébe jutnak a szánkázások, fagyott mosoly dereng az arcán, egy zsoltárt dúdol a babáinak, ráteszi kezét a fejükre, mintha áldást osztana... Tente mama megvacsorázik, a bögrét két kezébe fogja, csöndesen elmosolyodik, s ül egy kicsit a félhomályban.

(3)

Tente mama a tévét nézi, és azt képzei közben, hogy figyelik, ettől reszketni kezd, kimegy gyújtósért, a cserépkályhában pattogó fadarabokra rácsukja az ajtót. Tél van, és hó, és csend és magány. Egy szirénázó rendőrautó halad el az ablaka alatt, ő ismét remegni kezd, hátha érte jöttek. A nyugdíját befőttesüvegbe gyűri, majd elfelejti, és a kispárnacihában keresi, hiába, nem leli, gyanús lesz neki mindenki. Délben megszámolja mind a tizenkét harangszót, a tyúkokat most engedi csak ki. Pókhálóba simul hullámos haján a puha fejkendő, a nyakánál megigazítja, majd simít egyet a fején, hogy hátratolja. Későre jár. A híradóban lövéseket látni, hallani, fél, hogy háború van ismét, mint tegnap, amikor a férje gránátszilánkos lábán a körmöt levágta, de lehet, hogy az mégsem tegnap volt, nem tudja pontosan. Tente mama kikapcsolja a tévét, aludni tér. Elmorzsol félhangosan egy Miatyánkot és egy Üdvözlégyet, s reggel újra várja, várja, várja, hogy a frontról hazatérjen az ő egyetlen, imádott, sohasem volt unokája.

(4)

Tente mama a pszichiátria folyosóján csoszog
összegöngyölt ruháival a kezében, hol húzva azt
a földön, hol vállára vetve, mint piaci cigányasszonyok,
kik portékájukat egy zsákból árulják; szóval kikelve
ágyából, csoszog, a vajdasági magyarban úgy mondanák:
krosnyog olajzöld mamuszában, és közben mindenkitől
megkérdezi, merre van a kazincbarcikai vasútállomás.
Szájában máskülönben szépen artikulálódik a csönd,
akkor is, amikor motyójával visszavezetem a kórterembe,
nem ellenkezik, csak tőlem is azt kérdezi, hogy drága, ugyan
tessék már megmondani, hogy merre van a vasútállomás,
mert neki sürgősen haza kell mennie, hogy miért, arra
választ nem kapok, lefektetem, kicsomózom összegubózott
ruháit, szépen egyesével kisimítgatom, mint vasaláskor
a törölközőket szoktam, és közben azt kérdezi, hogy
a vonatfüttyöket, ugye innen hallani. Megnyugtatom, hogy
csak a huzat füttyörészik egy kósza dallamot, de ő mást
dúdol, egy altatódalt, s közben a kispárnáját ringatja.
Tente mama éjjel is útnak indul, magára öltve hét réteg ruhát,
és az ügyeletes ápolók már egy másik, üres ágyban találják,
onnan vezetik a helyére, ahonnan reggeli után kezdetét veszik
fejkendőbe kötözött múltjának meséi, s szomolyai fekete
cseresznye szemében izzik a remény, a kegyelet, hogy
a vasútállomás itt van a közelben, s végre csoszogva-krosnyogva
még ma, a vasárnapi misére biztosan hazamehet.